

Møte i Kostra-VAR arbeidsgruppe 15. juni 2001

Sted: SSB

Til stede: Pål Spillum - SFT, Hanne Aronsen - SFT, Harald Gaarde - SFT (første del av møtet), Dagfinn Eek - Drammen kommune, Ole Lien - Norvar, Liliane Myrstad - Folkehelse, Tone Smith - SSB, Svein Homstvedt - SSB, Svein Erik Stave - SSB, Beate Hundnes - SSB, Nina Arnesen - SSB (referent)

Sak 1 - Godkjenning av dagsorden og referat fra forrige møte.

Homstvedt orienterte om at Kostra som prosjekt tilsynelatende skal være avsluttet i år. Alle forberedelser skal være gjort til da, og skal være implementert arbeid. Arbeidsgruppene skal bestå som en beredskap for justeringer og annet som kan komme etter prosjektets slutt. Ikke finansiering av revisjon og annet neste år.

Videre orienterte han om at nøkkeltall kan justeres frem til september. Endelig forslag til veiledning må være ferdig 15. oktober.

Det var noen kommentarer til referatet fra forrige møte. Smith retter opp referatet fra forrige gang.

Spillum skulle undersøke kommunenes muligheter og forpliktelser i forhold til økonomidata ved utsettelse av tjenesten til private. Hva har kommunene rett og plikt til å vite noe om mhp. avfallsgebyrer og -mengder? Spillum opplyste at kommunene ikke har plikt til å få inn slike grunnlagstall ved utsettelse av tjenesten. Kommunen må vedta de kommunale avfallsgebyrene, og hvis tjenesten er satt ut på anbud vil grunnlaget for gebyrfastsettelse være kontraktssummen. Hvis kommunen ønsker slike data, så kan de kontraktfeste retten til å få slik informasjon med selskapet som utfører tjenesten.

Sak 2 - Oppdatering av rapportering og revisjon

Smith orienterte om at selv om mange kommuner ikke hadde rapportert innen den opprinnelige fristen 15.2., så hadde de fleste nå rapportert. Kun 8 kommuner hadde ikke rapportert i det hele tatt. Av de 8 manglet 1 kommune kun ett skjema. Osterøy kommune trakk seg. Varierende utfylte skjema. Veldig få hadde fylt ut på tilfredsstillende krav til avløpsrensing. Et annet problem som gikk igjen var at veldig mange kommuner hadde oppgitt sats per kvadratmeter framfor for 120 m2, i Skjema 22 tilknytningsgebyr for boliger. Det er i år kun foretatt en enkel revisjon av de innkomne dataene.

Spillum: Store variasjoner i størrelsen på gebyrer. En veileder om gebyrdifferensiering er under utarbeidelse og skal sendes til kommunene. Det kan tenkes en rekke ulike årsaker til disse forskjellene i gebyrstørrelse. Nye, moderne anlegg har gjerne større kapitalkostnader enn eldre anlegg, som kan være nedskrevet, noe som gir gjerne høyere gebyr. Dette vil utjevne seg over tid etterhvert som alle anlegg får oppgradert de tekniske kravene. Videre er det svært ulik praksis når det gjelder gebyrdifferensiering, ulike transportavstander og ulike demografiske forhold som bidrar til forskjellene.

Eek: Krav til selvkost. Kommunestyret er ansvarlig for satsene.

Stave orienterte om avløpsdataene som er rapportert gjennom SESAM. Ett helt fylke rapporterte ikke + noen kommuner og noen anlegg.

Homstvedt: Vi ønsker en lengre revisjonsperiode. Smith mente imidlertid at det vil gå enklere etterhvert. Få inn akseptkontroller i skjemaet, automatisk revisjon.

Sak 3 - Diskusjon om St.prop.nr 82

St.propen foreslår en rekke kutt i rapporteringen, som også berører spørsmålene i VAR-skjemaene, samt berører forholdet mellom SESAM, KOSTRA og kommunalt avfallsundersøkelsen. Blant annet er antall meter ledningsnett i propen foreslått fjernet fra skjemaet. Stave fortalte at dette opprinnelig var et ønske fra kommunene å ha med. Gruppen ønsker fortsatt å ha med rehabilitering og fornyelse for å kunne sette regnskapstallene i sammenheng med tjenestedata. Totalt antall meter ledningsnett kan man ev. forsøke å skaffe på andre måter, eller ev. estimere. Fornyelse av ledningsnettet er også viktig i forhold til brudd/lekasjer som kan oppstå.

Lien lurte på hva vi skal med arbeidsgrupper i Kostra når vi får disse kuttene i en St.prop. Homstvedt mente det som går på Kostra burde forankres også i SSB. Det var enighet i gruppa om å nevne dette i årsrapporten. Gruppen har for øvrig tatt inn de endringene som er vedtatt i propen.

Sak 4 - Kommunalt avfall Rapportering til KOSTRA

SFT og SSB har hatt et møte der det var enighet om at man skal forsøke å legge over avløpsrapporteringen fra SESAM til KOSTRA. Flaskehalsen her vil ev. være begrenset IT-kapasitet på KOSTRA-siden i SSB. Det skal utarbeides et forslag til nytt spørreskjema på avløp i KOSTRA.

Avløpsgruppa (Lien, Gaarde og Stave) fortsetter diskusjonen og utforming av nytt avløpsskjema tirsdag 19.06 kl. 9.00.

Sak 5 - Avfallsstatistikk: KOSTRAs rolle i fht. håndtering av mengderapportering

Arnesen orienterte om SSBs syn som er at man ønsker kommune-rapporteringen gjennom KOSTRA, og etter hvert de interkommunale selskaper gjennom IDUN. Ønsker årlige fulltelling. Statistikkloven eller regnskapsloven må tolkes i forhold til frigivning på detaljert nivå, i forhold til de som ikke rapporterer gjennom Kostra.

I forhold til prioriteringer avløp/avfall, så har avløp kommet noe lenger i prosessen med å legges over til KOSTRA, men det er viktig at avfall ikke prioriteres ned. Vi må gjøre valget selv, så ikke andre gjør det for oss.

Sak 6 - Utforming av neste års skjema

Skjema 21 - avløp

Skjema 21. Skjemaendringer. Foreslått i st.prop. å fjerne om antall meter ledningsnett under punkt 3. Stave spurte om det ikke er interessant å vite type ledninger (materiale) i forhold til økonomidata og ledningsnettets levetid? Det var enighet om at dette var interressant, men at det blir for detaljert.

I veileidning bør det presiseres at kommunene kun skal fylle inn det antall meter ledningsnett kommunene selv har finansiert, og ikke evt. det som skiftes ut når staten f.eks. lager nye veier. Da er det staten som står for omleggingen av ledningene og dermed kostnadene. Lien understreket at vi må ha en veiledningstekst som ikke kan misforstås. Begrepene må være riktige: Når man graver opp et gammelt rør og legger ned et nytt heter det "forny" ikke rehabilitert.

Stave ønsket en klargjøring av spørsmålene 3.3. og 3.4: Er det dagens krav til avløpsrensing vi er ute etter eller kravene den gangen boligen/fritidsboligen ble bygd? Lien: Sløyfe de spm. fordi vi får så variable svar. Forslaget ble vedtatt.

Skjema 21 - avfall

Spesifisering på spm 2.1 og 2.2. (totalt antall abonnenter og antall husholdningsabonnenter). Disse brukes ikke i nøkkeltallene, men vil være interessante i forhold til mengderapportering når den kommer.

Hytteabonnenter bør også inn.

Spørsmålet 2.2. om antall husholdningsabonnenter kan tas ut. Dette kan estimeres like godt utfra folketallet.

I stedet kan vi spørre om hvor mange som er hytteabonnenter. Her kunne GAB-registeret vært brukt, men Smith mente det flere eksempler på at det var for dårlig (det står ofte et annet tall i GAB enn hva kommunen oppgir selv).

Nøkkeltall: bruker foreløpig per innbygger og ikke per abonnent.

Skjema 22 - gebyrer

Forskjellige antall abonnementstyper, hva skal det brukes til som nøkkeltall. Skal man spørre etter et gjennomsnitt istedet? Total gebyrinntekter delt på antall innbyggere. Men da kommer næringsavfallet med.

Eek: ønsker gjennomsnittlig husholdningsgebyr. Vanskelig når vi ikke skal skille ut antall husholdningsabonnenter.

Feiing: Ikke lenger årsgebyr hos mange kommuner fordi det ikke feies hvert år. Ønsker heller et gjennomsnitt for årene. Dette må spesifiseres klart i veiledningsteksten.

Skjema 23 - Selvkost

Vanskelig å preutfylle. Selvkostgruppa foreslår også å kutte spørsmålene under 2.5 fordi avskrivningsmåten skal standardiseres. Foreløpig har imidlertid ikke MD utarbeidet nye retningslinjer for beregning av selvkost i VAR-sektoren, så inntil videre kan kommunene benytte ulike metoder. Spørsmålene om hvilken metode de bruker blir derfor stående i KOSTRA neste år også. Gruppa ble enige om å anbefale at MD får fortgang i arbeidet med å utarbeide nye retningslinjer for selvkost i vann og avløpssektoren.

Videre bør retningslinjer bli mer presise på definisjonen av indirekte driftskostnader. Retningslinjene i dag er for dårlige, og kommunene sliter.

Sak 7 - Utforming av neste års nøkkeltall

Nivå 1

Eek: Styringsinformasjon i kommunene. Et sett av få nøkkeltall er greit. Synliggjøre gebyret etter forbruksnivå (m/måler) vil kunne gi et mer nyansert bilde av kommunens gebyrsatser enn bare fast årsgebyr.

Gruppa hadde en diskusjon omkring beregninger av et gjennomsnittsgebyr. Vanskeligheten består i å velge riktig nevner, samt at det er vanskelig å lage et gjennomsnitt, når det finnes så mange forskjellige typer abonnenter. Årsgebyr avfall: får vi også med forbruksavfall fra næring? Smith: nei, her spør vi kun om selve satsen for en husholdning.

Et alternativ kan være å beregne direkte driftskostnader for renovasjonsordning per abonnent. Hvor effektive man er på kostnader per abonnent. Spillum: bedre å bruke per innbygger i såfall. Mulig å ha under nivå 2.

Pkt. 12. Hva betyr dette? Stave: 6 ulike krav, kravene er gitt utfra resipienttype. Lien: ble diskutert for 3 år siden, ble valgt som den enkleste felles parameter. Det vil ikke være mulig å få 100%. Hvilken verdi har disse tallene i styring av virksomheten, må gjøres forstått. Vil kanskje revurderes etter en tid i forhold til EU-direktiv som kommer. Vurderer dette på møtet tirsdag.

Smith: Mente at nøkkeltall 3b (Dekningsgrad avfall - for kommuner som ikke har regnskapsførte inntekter og utgifter knyttet til avfallssektoren) må tas ut, fordi man her i stor grad opererer med (dvs. har rapportert) budsjettert dekningsgrad, og ikke regnskapsførte inntekter og utgifter slik vi har bedt om. Grappa sa seg enig. Smith mente videre at nøkkeltall nr. 6 burde flyttes fordi det var misvisende i forhold til overskriften. Dessuten stilte hun spørsmålet om det i det hele tatt er et nyttig nøkkeltall? Grappa var enig i at det kunne fjernes.

Nivå 2

Er det for mange nøkkeltall? Grappa var enige i at det var mange, og ble enige om å stryke andel tilkn. private vannverk, ettersom dette kan avledes direkte av antall tilknyttet kommunale vannverk.

Andel av hh. med installert vannmåler dobbeltrapporterer, Kostra og vreg. Ønsker fremdeles begge steder.

Grappa ble enige om å omforme nøkkeltallene som gikk på prioritering, slik at de ble mer i tråd med generelle KOSTRA-begreper. Det lages derfor et nøkkeltall for brutto driftskostnader per innbygger. Da får man fram hvordan prioriteringer er i forhold til alle innbyggerne i kommunen.

Smith: Antall meter nylagt og rehabilitert avløpsnett må brukes i nøkkeltall.

Noen nøkkeltall ble flyttet til andre overskrifter i tråd med sakspapiret. Samme gjelder for avløp nivå 2.

Det ble foreslått at nøkkeltall om nitrogenutslipp utgår, da det kun er 6 anlegg i landet som har utslipp for nitrogen.

Ta diskusjonen videre om nøkkeltall for bringesystem, gebyrbelagt avfallsmottak , gratis avfallsmottak skal inn på nivå 2.